

**LIETUVOS BANKAS
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR ADB „GJENSIDIGE“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2023-09-14 Nr. 429-470

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir ADB „Gjensidige“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2022 m. lapkričio 7 d. pareiškėja informavo draudiką apie tai, kad 2022 m. lapkričio 5 d. automobilio *VW Touran* (valst. Nr. (*duomenys neskelbtini*)) vairuotojas sukėlė eismo įvykį, kurios metu buvo apgadintas jos automobilis *Citroen C4* (valst. Nr. (*duomenys neskelbtini*)). Kaltininko civilinę atsakomybę įprastine transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartimi apdraudęs draudikas pareiškėjos pranešimo pagrindu pradėjo žalos administravimą.

Žalos administravimo metu abu automobiliai buvo apžiūrėti, buvo gautos automobilių apgadinimų nuotraukos, vairuotojų paaiškinimai apie eismo įvykį, kiti įvykio aplinkybėms įvertinti reikalingi dokumentai. Įvertinęs surinktus duomenis draudikas nustatė neatitikimų tarp pareiškėjos ir kaltininko pateiktos informacijos apie eismo įvykį ir jo metu padarytų sugadinimų, todėl atliko papildomus žalos administravimo veiksmus.

2022 m. gruodžio 12 d. draudikas parengė pareiškėjos automobilio remonto sąmatą ir nustatė, kad remontas kainuotų 751,88 Eur. Tokio dydžio draudimo išmoka buvo pervesta pareiškėjai. Nors pareiškėja laikėsi pozicijos, kad per eismo įvykį buvo apgadintas jos automobilio galinis bamperis, galinis sparnas, galinis ratas, galinės durelės, priekinės vairuotojo pusės durelės, veidrodėlis, priekinis sparnas, priekinis statramstis prie stiklo, priekinis variklio gaubtas ir priekinis ratas, draudikas laikė, kad per eismo įvykį galėjo būti apgadintas tik kairės pusės veidrodėlis, galinės kairės pusės durys ir galinis buferis, todėl apskaičiavo tik šių dalių remonto išlaidas.

2023 m. sausio 5 d. pareiškėja pateikė draudikui UAB „Kauno nepriklausomų autoekspertų biuras“ parengtą Vertinimo ataskaitą Nr. 22301004 (toliau – Vertinimo ataskaita), kurioje nurodytos automobilio atkūrimo išlaidos – 2 253,81 Eur be PVM, ir prašė išmokėti jas atlyginančią draudimo išmoką, tačiau 2023 m. sausio 6 d. rašytiniu atsakymu draudikas nurodė sprendimo nekeisiant. Anot draudiko, didžioji dalis Vertinimo ataskaitoje nurodytų sugadinimų techniniu požiūriu negalėjo atsirasti per 2022 m. lapkričio 22 d. įvykį.

2023 m. sausio 15 d. pareiškėja pateikė draudikui dar vieną pretenziją, joje nurodė, kad į turto vertintojus buvo priversta kreiptis dėl to, kad draudikas du kartus jos automobilio remonto išlaidas skaičiavo pagal kito modelio automobilio dalių kainas. Pareiškėja paaiškino, kad vertintojai nustatė daugiau nei dvigubai didesnę realią žalą, be to, nurodė, kad iki eismo įvykio automobilis nebuvo apgadintas, todėl nesutinka su draudiko motyvais dėl su įvykiu nesusijusių defektų. Draudikas atskiro atsakymo į šią pretenziją neteikė, nurodė, kad atsakymas jau buvo pateiktas 2023 m. sausio 6 d.

Nesutikusi su draudiko sprendimu pareiškėja kreipėsi į Lietuvos banką, prašydama išnagrinėti su draudiku kilusį ginčą ir įpareigoti jį išmokėti draudimo išmoką, apskaičiuotą pagal Vertinimo ataskaitoje nurodytas visų turto vertintojų užfiksuotų automobilio sugadinimų remonto išlaidas. Pareiškėja kreipėsi išdėstė žalos administravimo aplinkybes ir, apibendrindama kreipimosi esmę, paaiškino negavusi iš draudiko ekspertinių duomenų apie nustatytus jos automobilio apgadinimus, nesutinkanti su draudiko nustatytais sugadintų detalių skaičiumi ir išmokėta draudimo išmoka. Pareiškėjos nuomone, draudiko parengtos sąmatos turi daug neatitikimų, nes jose nurodyta ne tokia automobilio komplektacija, kokia yra iš tikrųjų yra,

įtraukti netikslūs reikalingi remonto darbai ir kt., todėl draudimo išmoka, apskaičiuota pagal draudiko sąmatas, yra neteisinga.

Lietuvos banke buvo gautas draudiko atsiliepimas į pareiškėjos kreipimąsi, jame draudikas nurodė su pareiškėjos keliamais reikalavimais nesutinkąs ir prašė juos atmesti. Draudikas nurodė sutinkąs su Vertinimo ataskaitoje užfiksuotais automobilio defektais, tačiau teigė, kad vertintojai įvertino visų pareiškėjos automobilio sugadinimų remonto išlaidas, nevertindami, ar visi šie sugadinimai atsirado deklaruoto eismo įvykio metu. Draudikas teigė nustatęs, kad ne visi sugadinimai atsirado per 2022 m. lapkričio 5 d. eismo įvykį, todėl ir draudimo išmoką išmokėjo tik už žalą, atsiradusią per minėtą eismo įvykį, o ne už visus automobilio apgadinimus.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Įvertinus ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus matyti, kad šalių nesutarimai kilo dėl draudiko sprendimo nemokėti draudimo išmokos už dalį automobilio sugadinimų, laikant juos nesusijusiais su 2022 m. lapkričio 5 d. eismo įvykiu. Pareiškėjos teigimu, visi sugadinimai, kurių remonto išlaidos apskaičiuotos Vertinimo ataskaitoje, atsirado per šį eismo įvykį, tačiau draudikas laikosi pozicijos, kad dalis apgadinimų su įvykiu nesusiję, ir išmokėjo tik, jo vertinimu, su įvykiu susijusių apgadinimų remonto išlaidas atlyginančią draudimo išmoką.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, Lietuvos banko nuomone, būtina įvertinti, ar: 1) draudikas dalį pareiškėjos automobilio sugadinimų pagrįstai laikė nesusijusiais su eismo įvykiu ir 2) draudikas išmokėjo pakankamą draudimo išmoką, atlyginančią per eismo įvykį pareiškėjos patirtą žalą.

1. Dėl pareiškėjos automobilio apgadinimų ryšio su 2022 m. lapkričio 5 d. eismo įvykiu

Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymas (toliau – TPVCPDĮ) ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų (Eismo įvykio metu padarytos žalos administravimo ir draudimo išmokos mokėjimo taisyklių¹ (toliau – Taisyklės) ir kt.) nuostatos.

TPVCPDĮ 2 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad draudžiamasis eismo įvykis – eismo įvykis, kuriam įvykus pagal šį įstatymą turi būti išmokama draudimo išmoka, kuri 2 straipsnio 2 dalyje apibrėžiama kaip draudiko ar Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuro (toliau – Biuras) mokama nukentėjusiam trečiajam asmeniui pinigų suma arba kita sutarta išmokos mokėjimo forma, skirta žalai asmeniui, turtui ir (ar) neturtinei žalai atlyginti.

Pagal TPVCPDĮ 2 straipsnio 5 dalį, eismo įvykio žala laikoma per eismo įvykį padaryta žala nukentėjusio trečiojo asmens turtui, nukentėjusiam trečiajam asmeniui ir (ar) neturtinė žala arba žala, kuri atsirado vėliau kaip eismo įvykio padarinys, o pagal 2 straipsnio 23 dalį, žala nukentėjusio asmens turtui – nukentėjusio trečiojo asmens turtui padaryta žala, kurios dydis nustatomas įstatymų nustatyta tvarka.

TPVCPDĮ 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad išmoka šio įstatymo nustatyta tvarka mokama dėl nukentėjusiems tretiesiems asmenims padarytos žalos, kai už žalą atsakingiems asmenims valdant ar naudojant transporto priemonę atsiranda civilinė atsakomybė. To paties įstatymo 19 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad draudikas moka tik įrodymais pagrįstos per eismo įvykį padarytos žalos dydžio išmoką, neviršijančią šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytą draudimo sumą, ir turi teisę atmesti nepagrįstus reikalavimus dėl žalos, padarytos per eismo įvykį, atlyginimo.

¹ Patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 23 d. nutarimu Nr. 795.

Taisyklių 6 punkte įtvirtinta, kad eismo įvykio metu padarytos žalos dydis ir nukentėjusiems tretiesiems asmenims mokėtinos draudimo išmokos dydis nustatomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, TPVCAPDĮ, kitų teisės aktų nuostatomis ir atsižvelgiant į eismo įvykio dalyvių kaltės laipsnį dėl eismo įvykio, draudimo įmonės, apdraudusios atsakingo už padarytą žalą asmens civilinę atsakomybę, ar Biuro įgaliotų asmenų (paskirtų ekspertų) ataskaitas ar išvadas dėl žalos, nukentėjusio trečiojo asmens, apdraustojo pateiktus dokumentus dėl žalos, eismo įvykio aplinkybių ir eismo įvykio dalyvių atsakomybės, kitų šiose Taisyklėse nurodytų asmenų pateiktus dokumentus, leidžiančius nustatyti eismo įvykio aplinkybes ir padarytos žalos dydį.

TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje yra įtvirtinta žalos dydžio nustatymo taisyklė: turtui padarytos žalos dydį nustato atsakingas draudikas, o TPVCAPDĮ 17 straipsnyje nurodytais atvejais - Biuras, vadovaudamasis įgaliotų asmenų ir (ar) turto vertintojų ataskaitomis ir dokumentais, įrodančiais padarytos žalos aplinkybes, faktą ir dydį. Šią nuostatą atkartoja ir Taisyklių 13 punktas. Pagal Taisyklių 38 punktą, draudikas priima sprendimą dėl draudimo išmokos mokėjimo, atsižvelgdamas į dokumentus ir informaciją, įrodančius draudžiamą įvykio faktą. Taisyklių 47 punkte nustatyta, kad draudimo išmoka mokama, kai nustatomas atsakingas dėl žalos padarymo asmuo (nesant TPVCAPDĮ nurodytų išimčių), draudžiamą įvykio faktas, aplinkybės ir žalos dydis.

Taigi, draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamą įvykio (civilinės atsakomybės už per eismo įvykį padarytą žalą) fakto nustatymu. Civilinės atsakomybės, be kurios įvykio negalima pripažinti draudžiamuoju pagal TPVCAPDĮ ir Taisykles, atsiradimo sąlygos, pagrindai ir bendrieji žalos atlyginimo principai nustatyti Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse. Civilinei atsakomybei taikyti būtina nustatyti šias sąlygas: neteisėtus veiksmus, žalą, priežastinį ryšį tarp asmens neteisėtų veiksmų ir atsiradusios žalos ir kaltę (Civilinio kodekso 6.246-6.249 straipsniai).

Atsižvelgiant į nurodytą teisinį reglamentavimą, pažymėtina, kad draudiko pareiga mokėti draudimo išmoką kyla ne dėl bet kurio įvykio, o tik dėl tokio, dėl kurio atsiranda transporto priemonės valdytojo civilinė atsakomybė, (TPVCAPDĮ 2 straipsnio 3 dalis, 3 straipsnio 1 dalis, 16 straipsnio 1 dalis) ir tik dėl tokios žalos, kuri atsirado dėl konkretaus draudžiamą įvykio. Tai reiškia, kad draudikas turi pareigą mokėti draudimo išmoką, atlyginančią tik tokius nukentėjusio trečiojo asmens (šiuo atveju pareiškėjo) nuostolius, kurie yra atsiradę dėl eismo įvykio kaltininko kaltės ir deklaruojamo įvykio metu.

Kitaip tariant, nagrinėjamu atveju draudikas neturi pareigos atlyginti žalą (mokėti draudimo išmoką) už pareiškėjos automobilio apgadinimus (jų remontą), atsiradusius ne 2022 m. lapkričio 5 d. eismo įvykio, kai susidūrė su automobiliu *VW Touran*, o kitų įvykių metu, o mokama draudimo išmoka turi būti apskaičiuota pagal būtinųjų išlaidų nustatymo principus. Todėl toliau sprendime vertinami bylos duomenys, susiję su įvykio aplinkybėmis, ir sprendžiama, ar draudiko nurodyti apgadinimai, už kuriuos buvo atsisakyta mokėti draudimo išmoką, iš tiesų atsirado ne per aptariamą eismo įvykį.

Vertinant pareiškėjos automobilio apgadinimų ryšį su eismo įvykiu, svarbu kompleksiskai įvertinti žalos administravimo metu surinktą informaciją apie eismo įvykio aplinkybes, automobilių sugadinimus bei jų tarpusavio suderinamumą.

Pažymėtina, kad pareiškėja Vertinimo ataskaitoje nurodytų savo automobilio apgadinimų sąsają su eismo įvykiu iš esmės grindė Vertinimo ataskaitoje nurodyta informacija apie užfiksuotus automobilio sugadinimus. Turto vertintojai nustatė, kad reikia keisti pareiškėjos automobilio lauko temperatūros jutiklį, priekinių durų stiklo šachtos apdailą, kairės pusės veidrodėlį, abiejų kairės pusės ratų diskus, taip pat remontuoti kairės pusės priekinio lango statramstį ir pačias dureles, dažyti dalį kėbulo dalių – priekines ir galines kairės pusės dureles, kairės pusės priekinio lango statramstį, kairės pusės priekinį sparną, variklio gaubtą, kairės pusės šoninę galinę dalį, galinio buferio apdangalą ir stogo panelę.

Atsižvelgiant į šiuos pareiškėjos argumentus, svarbu akcentuoti, kad turto vertintojai, vertindami sugadintą transporto priemonę ir rengdami vertinimo ataskaitą, paprastai siekia nustatyti transporto priemonei padarytą žalą (jos remonto išlaidas), tačiau nevertina draudžiamą įvykio aplinkybių ir vertinamos transporto priemonės sugadinimų tarpusavio ryšio ir sąsajos su konkretaus eismo įvykio aplinkybėmis, neapžiūri kito eismo įvykyje dalyvavusio automobilio ir kt. Taigi vien aplinkybė, jog Vertinimo ataskaitoje yra numatytas didesnio masto apgadinimų remontas (pažymėtina, kad draudikas neginčija pačių apgadinimų fakto, nesutinka

tik su jų ir eismo įvykiu ryšiu), savaime nereiškia, kad šie apgaditimai susiję su draudžiamuoju įvykiu ir dėl jų atsiradusi žala laikytina eismo įvykio žala TPVCAPDĮ prasme. Šiam faktui nustatyti arba paneigti reikalingas platesnis duomenų apie eismo įvykį ir jo pasekmes vertinimas.

Vertinant pareiškėjos kreipimosi motyvus, paminėtina, kad vienas iš įrodymų, kuriuo grindžiamas pareiškėjos reikalavimas, yra eismo įvykio dalyvių pasirašyta eismo įvykio deklaracija. Joje nurodyta, kad eismo įvykio metu buvo apgadintas pareiškėjos automobilio „*kairės galinis bamperis, sparnas, veidrodėlis, durelės, arka*“, o VW Touran matomų apgadinių nebuvo. Eismo įvykio deklaracijoje taip pat pažymėta, kad eismo įvykis nutiko automobiliui VW Touran atliekant lenkimo manevrą, t. y. automobiliai kontaktavo šonais (dešinys VW Touran su kairiuoju pareiškėjos automobilio šonu).

Draudikui teiktame pranešime apie įvykį pareiškėja jau nurodė daugiau automobilio apgadinių: „*nubrauktas automobilio citroen C4 kairės pusės šonas, nuplėstas veidrodėlis, pažeisti abu kairės pusės ratlankiai, galinis bamperis, galines ir priekines durelės, priekinis sparnas, priekinis statramstis prie stiklo, galinis sparnas ir įbrėžimas ant priekinio dangčio*“.

Taip pat nustatyta, kad žalos administravimo metu pareiškėja draudiko prašymu teikė pažeistų automobilių dalių nuotraukas ir teigė, kad per eismo įvykį buvo pažeisti: 1) galinis bamperis; 2) galinis sparnas; 3) galinis ratas; 4) galinės durelės; 5) priekinės vairuotojo pusės durelės (du įmušimai ir duobutė); 6) veidrodėlis; 7) priekinis sparnas; 8) priekinis statramstis prie stiklo (įlenkimai ir nubraukimai); 9) priekinis variklio gaubtas (įbrėžimas); 10) priekinis ratas.

Tolesni eismo įvykio administravimo veiksmai atitinka draudiko paaiškinimus, kad, kilus abejonių dėl apgadinių masto, kilo poreikis nuodugniau išskintis įvykio aplinkybes. Siekiant nustatyti, kurie pareiškėjos automobilio sugadinimai galėjo atsirasti per eismo įvykį, papildomai buvo atlikta abiejų automobilių apžiūra, gauti vairuotojų paaiškinimai apie eismo įvykio aplinkybes, po eismo įvykio užfiksuotus apgadinius.

Pareiškėjos automobilio apžiūrą 2022 m. lapkričio 23 d. draudiko pavedimu atliko UAB „SMART CLAIMS“ specialistas, po apžiūros parengęs ir Transporto priemonės techninės apžiūros-defektų aktą. Skilties „Transporto priemonės sugadinimai“ stulpelyje „Remontuojamos dalys“ įvardytos šios dalys: 1) priekinis kairys statramstis; 2) priekinis kairys sparnas; 3) priekinės kairės pusės durys; 4) galinis kairysis sparnas; 5) galinis buferis; 6) galinis kairysis ratlankis. Stulpelyje „Keičiamos dalys“ nurodytas kairysis veidrodėlis ir priekinio stiklo kairės pusės stiklajuostė. Akto dalyje „Pastabos“ nurodyta: „*apžiūros metu fiksuoti variklio gaubto ir stogo defektai, įbrėžimai, kitoje pusėje nei kontakto vieta.*“ Per apžiūrą automobilis ir jo apgaditimai, kartu naudojant specialią liniuotę, kurios duomenys padeda identifikuoti apgadinių lokalizaciją, dydį, padėtį, vėliau vertinti apgadinių pobūdį buvusio kontakto sąlygomis ir pan., užfiksuoti nuotraukose.

2022 m. lapkričio 24 d. UAB „SMART CLAIMS“ specialistas draudiko pavedimu apžiūrėjo automobilį VW Touran ir parengė Transporto priemonės techninės apžiūros-defektų aktą. Jo skiltyje „Transporto priemonės sugadinimai“ nurodyta: „*Kliento teigimu, D. P. šonas sugadintas važiuojant į garažą atbulomis. Klientas tiksliai negali pasakyti ar buvo automobiliai susilietę įvykio metu. Kliento teigimu, buvo nusilenkęs D. P. veidrodėlis, buvo tamsu.*“ Kartu su aktu buvo pateiktas VW Touran vairuotojo pasirašytas paaiškinimas, kuriame nurodyta: „*Iki įvykio važiuojant atbulomis į garažą, papūtus vėjui užsidarė garažo durys ir įlenkė D. P. priekinį sparną. Galinių durų D. P. ir galinis buferis D. P. buvo nubrėžtas į stulpelį, kuris yra garaže.*“ Apžiūros metu taip pat įvairiais rakursais nuotraukose buvo užfiksuoti automobilio VW Touran apgaditimai, naudojant specialią liniuotę užfiksuotas apgadinių dydis, aukštis, padėtis.

Pareiškėja taip pat užpildė ir draudikui jo prašymu pateikė Anketą eismo įvykio dalyviui. Joje, atsakydama į klausimą „Kokie nauji automobilio defektai atsirado po eismo įvykio“, nurodė: „*Nubrauktas ir pakeltas galinis bamperis atsiradęs tarpelis, nubraukti galinis kairys sparnas, galinės kairios durelės, priekinės kairiosios durelės duobutė dažų nubraukimai, kairės pusės durelių veidrodėlis nulaužtas – nutrūkę laidai, kairės pusės pr. sparno įbrėžimai, priek. stiklo kairės pusės statramsčio įlenkimai, pastebėtas įbrėžimas ant priekinio kapoto, apgadinti kairės pusės ratlankiai, įvykus eismo įvykiui tamsiu paros metu esant dulksnai nebuvo galima tiksliai įvertinti padarytos žalos, nesimatė visi apgaditimai.*“ Atsakydama į klausimą „Kokius išorinius ir vidinius defektus automobilis turėjo iki eismo įvykio? Smulkiai aprašykite. Kada ir kokiomis aplinkybėmis jie atsirado?“, pareiškėja nurodė, kad defektų jos automobilis neturėjo. Anketoje pareiškėja taip pat nubraižė schemas su automobilių padėtimis prieš, per ir po susidūrimo, kuriose iš esmės nurodė, kad automobiliai susidūrė jai važiuojant pirma eismo juosta, kai į jos

automobilio kairį šoną dešine puse atsitrenkė ta pačia kryptimi, tačiau kita juosta važiuojantis automobilis VW Touran.

2022 m. lapkričio 26 d. ir gruodžio 1 d., pareiškėja papildomai draudiko prašymu pateikė paaiškinimus apie eismo įvykio aplinkybes, juose nurodė: „*važiavau greitkelio Kaunas – Klaipėda pirma eismo juosta. VW vairuotojas lenkdamas mane įvažiavo į pirmą eismo juostą, ko pasekoje kliudė mano kairės pusės automobilio šoną.*“ Taip pat ji teigė, kad „*autoįvykis įvyko neapšviestame kelyje ir labai tamsiu ir lietingu metu. Mes neturėjome pasišvietimo priemonių, prožektorių. Transporto priemonės apžiūrėjome pasišviesdami telefonu. Todėl pamatyti visus automobilių pažeidimus buvo neįmanoma. Aš apžiūrėjau savo, VW vairuotojas savo automobilį. Detaliau mano automobilio defektus po auto įvykio užfiksavo atvykęs draudimo atstovas (ekspertas).*“

VW Touran vairuotojas Anketoje eismo įvykio dalyviui, atsakydamas į klausimą „Kas, Jūsų manymu, yra kaltas dėl eismo įvykio? Pagrįskite savo nuomonę“, nurodė: „*Buvo tamsu ir lietinga. Garantuoti negaliu, automobilis iššoko iš greitėjimo juostos ir kliudžiau veidrodėliu kito automobilio veidrodį.*“ Atsakydamas į klausimą „Kokius išorinius ir vidinius defektus automobilis turėjo iki eismo įvykio? Smulkiai aprašykite. Kada ir kokiomis aplinkybėmis jie atsirado“, vairuotojas nurodė: „*Dp veidrodžio plastmasė, dp pr. sparnas, atsirado anksčiau įvažinėjant mašiną į garažą*“. Prie klausimo „Kokie nauji Jūsų automobilio defektai atsirado po eismo įvykio“ buvo nurodyta: „*Dp veidrodėlio nubrozdinimas*“.

Draudiko prašymu automobilio VW Touran vairuotojas buvo papildomai nuvykęs susitikti su jo automobilio apžiūrą atlikusiu specialistu, kurio paprašyta pateikti vairuotojui papildomų klausimų dėl įvykio aplinkybių (tuo pagrindu, kad vairuotojų paaiškinimai skyrėsi). 2022 m. gruodžio 5 d. apžiūrą atlikęs specialistas perpasakojo draudikui iš vairuotojo gautą informaciją apie įvykį: „*Vaziavo visa laiką 1 juosta. Pravažiavus „Vėjukų“ kolonėlę iš dešinės atsirado automobilis kurį jis kliudė. Kiti tuo metu važiavę automobiliai jį lenkė iš kairės. Ar tikrai buvo 1 juostoje atsakyti negali, buvo tamsu ir lijo, bet važiavimo krypties iki įvykio nekeitė.*“ Specialistas taip pat nurodė, kad VW Touran vairuotojas teigė, jog „*po įvykio praėjus kuriam laikui (apie 20-30min) į įvykio vietą atvažiavo automobilio Citroen vairuotojos draugai, kurie visi tvirtino, kad VW vairuotojas kaltas, supildė deklaraciją ir liepė pasirašyti 14 punkte². Kitą dieną paskambino moteris (lyg nukentėjusios sesuo ar draugė) ir informavo, jog blogai supildė deklaraciją, bei susikeitė Tech apžiūros talonai, liepė atvykti iki Kryžkalnio apsikeisti dokumentais. Jam atvykus moteris paėmė anksčiau surašytą deklaraciją, ją suplėšė padavė jau surašytą naują deklaraciją ir vėl liepė pasirašyti 14 punkte kaip kaltininkui.*“

Remdamasis pateiktais duomenimis, kurie, draudiko vertinimu, buvo prieštaringi, ir nustatęs, kad dalis pareiškėjos apgadinimų negalėjo atsirasti žinomomis eismo įvykio aplinkybėmis, draudikas apskaičiavo ir išmokėjo draudimo išmoką tik už pareiškėjos automobilio kairės pusės veidrodėlio, galinių durelių ir galinio buferio remontą.

Lietuvos banko nuomone, draudiko abejonės buvo pagrįstos, nes eismo įvykio deklaracijoje nebuvo nurodytų matomų automobilio VW Touran automobilio apgadinimų, o vėliau nustatyta, kad per eismo įvykį buvo apgadintas tik automobilio VW Touran dešinės pusės veidrodėlis. Atitinkamai kyla pagrįstų abejonų, kaip kontakto metu galėjo būti apgadinta vieno automobilio viena išsikišusi kėbulo dalis (veidrodėlis), o kitam automobiliui buvo padarytų apgadinimų įvairiose kėbulo vietose, įvairiuose aukščiuose ir net skirtingose kėbulo pusėse, kuriomis negalėjo būti kontaktuojama (kaip teigiama, apgadinti ir ratai, ir statramsčiai, stogas, variklio dangtis). Be to, neaiškios ir eismo įvykio deklaracijos pildymo aplinkybės, eismo įvykio deklaracija buvo pildoma pareiškėjos iniciatyva, du kartus.

Remdamasis surinkta informacija, draudikas papildomai parengė ir pateikė ekspertinio pobūdžio išvadą (toliau – Ekspertinė išvada) dėl automobilio apgadinimų tarpusavio suderinamumo. Joje, visų pirma, pateikiami duomenys, kurių pagrindu atliktas vertinimas, pavyzdžiui, eismo įvykio deklaracijos ištrauka su susidūrimo schema, ištraukos iš vairuotojų paaiškinimų apie įvykio aplinkybes, automobilių apgadinimų nuotraukos su masteline liniuote, padedančia matyti automobilių apgadinimų padėtis, automobilių kėbulo elementų išsikišimų aukštį ir pan.

Atsižvelgiant į žalos administravimo metu gautus ir Ekspertinėje išvadoje pateiktus duomenis, nustatyti tokie pareiškėjos automobilio apgadinimai: 1) apibrozdintas priekinis kairės

² Laukelį „Patvirtinu, jog esu atsakingas (-a) už padarytą žalą“.

pusės sparnas; 2) apibrozdintas galinis kairės pusės ratlankis; 3) nulaužtas kairės pusės veidrodėlis; 4) įbrėžtas kairės pusės priekinis sparnas; 5) įlenktas kairės pusės priekinis statramstis; 6) pažeista priekinio stiklo sandarinimo guma; 7) apibraižytas variklio gaubtas; 8) įlenktos kairės pusės priekinės durys; 9) apibraižytas galinis kairės pusės sparnas; 10) apibraižytas galinis bamperis; 11) įbrėžtas automobilio stogas.

Atlikto tyrimo metu (atsižvelgiant į užfiksuotus automobilių apgadinimus) nustatyta, kad automobilis *VW Touran* su pareiškėjos automobiliu kontaktavo dešinės pusės šonu 45–70 cm aukštyje ir dešinės pusės veidrodėliu apie 100–105 cm aukštyje. Įvertinus pareiškėjos automobilio sugadinimus, 45–70 cm ir 100–105 cm aukštyje užfiksuotas kairės pusės veidrodėlio sugadinimas, kairės pusės galinių durų apgadinimas kontaktavus su automobilio *VW Touran* veidrodėliu ir galinio buferio apgadinimas. Ekspertinėje išvadoje pateiktos šių apgadinimų nuotraukos.

Toliau Ekspertinėje išvadoje vardijami apgadinimai, kurie, eksperto nuomone, nėra susiję su įvykiu, ir nurodomos jų atsiradimo galimos priežastys, jų pobūdis, kartu pateikiamos nuotraukos su pažymėtais apgadinimais: 1) variklio gaubtas apibraižytas galimai iš viršaus nukritusio daikto (pavyzdžiui, medžio šakos); 2) statramsčio sugadinimai padaryti aukščiau 105 cm kietu daiktu, neturintys jokių slydimo požymių; 3) priekinio stiklo sandarinimo gumos pažeidimai yra priešingi automobilio judėjimo kryptims; 4) galinio ratlankio sugadinimai yra aštrūs ir gilūs, padaryti ratui sukantis ir, tikėtina, kontaktuojant su kelio bordiūru; 5) galinio kairės pusės sparno daugybiniai subraižymai būdingi subraižymams, padarytiems dėl kontakto su medžiais ir krūmais; 6) priekinio kairės pusės sparno subraižymai priešingi judėjimo kryptims, būdingi subraižymams, padarytiems dėl kontakto su medžiais ir krūmais; 7) priekinių kairės pusės durų įlenkimai būdingi įlenkimams, atsirandantiems atidarinėjant duris ir jomis atsitrengiant į stovintį objektą; 8) stogo pabraižymai atsirado dėl galimai iš viršaus nukritusio daikto (pavyzdžiui, medžio šakos).

Remdamasis atliktu tyrimu ekspertas priėjo prie išvados, jog techniniu požiūriu įvertinus abiejų transporto priemonių sugadinimus negalima pagrįsti ir laikyti per deklaruotą įvykį atsiradusiais pareiškėjos automobilio variklio dangčio, ratlankių, priekinio sparno sugadinimų, priekinių kairės pusės durų sugadinimų – dviejų įdaužų, galinio sparno arkos ir stogo apgadinimų. Anot eksperto, draudimo išmoka apskaičiuota ir išmokėta tik už su eismo įvykiu susijusius apgadinimus ir jiems pašalinti reikalingus remonto darbus, t. y. kairės pusės veidrodėlio keitimą ir galinių durų, veidrodėlio bei galinio buferio dažymą.

Lietuvos banko vertinimu, Ekspertinėje išvadoje pateikti duomenys, kurių pagrindu atliktas tyrimas, neprieštarauja surinktai informacijai apie eismo įvykio pobūdį ir užfiksuotus automobilių apgadinimus ir kitiems objektyviems duomenims, išvados yra pagrįstos automobilių sugadinimų lokalizacija, jų pobūdžiu. Sutiktina, kad dalis pareiškėjos automobilio apgadinimų negalėjo atsirasti per eismo įvykį, nes atitinkamuose aukščiuose automobilis *VW Touran* nebuvo apgadintas, t. y. nėra jo apgadinimų tuose aukščiuose ar kėbulo elementuose, kurie galėjo pirmiausia kontaktuoti su pareiškėjos automobilio elementais, o kai kurie apgadinimai netgi objektyviai negalėjo būti padaryti automobiliams važiuojant lygiagrečiai ir plokščiu paviršiumi.

Byloje nėra objektyvių duomenų, kuriais remiantis būtų pagrindas Ekspertinę išvadą laikyti neobjektyvia ar nepagrįsta ir nesivadovauti joje nurodytomis aplinkybėmis, susijusiomis su pareiškėjos automobilio apgadinimų suderinamumu su automobilio *VW Touran* apgadinimais ir žinomomis eismo įvykio aplinkybėmis.

Remiantis aptartais bylos duomenimis ir vadovaujantis tikimybių pusiausvyros principu (reiškiančiu, kad faktas gali būti pripažintas įrodytu, jei pateikti įrodymai leidžia daryti labiau tikėtiną išvadą, kad jis yra, nei kad jo nėra), konstatuotina, kad draudikas pagrįstai susijusiais su įvykiu laikė tik kairės pusės veidrodėlio, galinių automobilio durų bei galinio buferio apgadinimus.

2. Dėl draudimo išmokos, atlyginančios pareiškėjos patirtus nuostolius, dydžio

Nustačius apgadinimus, kurie laikytini atsiradusiais dėl 2022 m. lapkričio 5 d. eismo įvykio, ir atsižvelgiant į pareiškėjos kreipimosi motyvus bei keliamus reikalavimus, toliau vertintina, ar draudikas draudimo išmoką apskaičiavo ir išmokėjo vadovaudamasis teisės aktų reikalavimais.

Pagal Taisyklių 15 punktą, žalos dėl turto sugadinimo, kai jį remontuoti ekonomiškai tikslinga, atlyginimo dydis nustatomas pagal turėtas remonto išlaidas, būtinas atkuriant

sugadintą turtą ar jo detalių ir (ar) dalių rinkos vertę iki eismo įvykio. Jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo turto neremontuoja, atlyginamos apskaičiuotos būtinos turto remonto išlaidos (be PVM) sugadintą turto ar jo detalių ir (ar) dalių rinkos vertei iki eismo įvykio atkurti. Būtiną remonto išlaidas sudaro remonto darbų vertė, dažymo darbų vertė, keičiamų dalių vertė (nuvertinant dalis dėl nusidėvėjimo), dažymo medžiagų vertė ir papildomos išlaidos (transportavimo, saugojimo, techninės ekspertizės ir kitos išlaidos). Būtiną remonto išlaidos apskaičiuojamos pagal vidutinius darbų ir keičiamų detalių ir (ar) dalių įkainius, atitinkančius technologijos lygį, vadovaujantis rekomenduojamais laiko normatyvais.

Iš bylos duomenų matyti, kad pareiškėjai buvo išmokėta 751,88 Eur draudimo išmoka, apskaičiuota pagal draudiko parengtą remonto darbų sąmatą už kairės pusės veidrodėlio, galinių kairės pusės durų ir galinio buferio remonto darbus (įskaitant kairės pusės veidrodėlio įsigijimą). Būtent tokie pareiškėjos automobilio apgaditimai, kuriems pašalinti reikalingi sąmatoje nurodyti remonto darbai, nustatyti kaip atsiradę per eismo įvykį.

Vertinimo ataskaitoje pateiktame Remonto darbų skaičiavime numatyta 363,63 Eur veidrodėlio kaina (prieš 10,27 proc. nuvertinimą dėl keičiamos naudotos dalies; po nuvertinimo – 326,29 Eur), 278,43 Eur išlaidos už veidrodėlio, galinių dešinės pusės durelių ir galinio buferio remonto darbus (įskaitant dažymą) ir 80,07 Eur už pasiruošimo dažymui darbus (skaičiavime neišskiriama pasiruošimo išlaidų dalis kiekvienai daliai).

Taigi, nors pareiškėja teigė, kad draudikas netinkamai apskaičiavo draudimo išmoką, vertino ne tokios pačios komplektacijos automobilio remonto kainas ir kt., tačiau bendros Vertinimo ataskaitoje nurodytos tiesiogiai su įvykiu susijusių apgaditimų remonto išlaidos siektų apie 685 Eur, t. y. mažiau, nei draudiko apskaičiuota ir išmokėta draudimo išmoka. Atitinkamai laikytina, kad draudiko apskaičiuota draudimo išmoka atitinka šiame sprendime aptartas TPVCAPDĮ ir Taisyklių nuostatas, reglamentuojančias draudimo išmokos skaičiavimą, ir yra pakankama dėl eismo įvykio atsiradusiai pareiškėjos žalai (būtinosioms remonto išlaidoms) atlyginti.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis